

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. iij. De specie.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

Secunda
obiectio.

Obiicitur secundò. Hæc propositio: *Homo est animal*, æquivaleret huic: *Petrus est animal*, *Paulus est animal*, &c. Sed hæc: *Homo est animal*, est immediata: ergo hæc etiam: *Petrus*, *Paulus*, &c. est *homo*, est etiam immediata. Confirmatur. Hæc propositio: *Petrus est animal*, æquivaleret huic: *Hic determinatus homo est animal*, quæ est immediata: ergo tam vna est immediata, quam altera.

Resp. hanc propositionem: *Homo est animal*, æquivalere quidem realiter huic: *Petrus est animal*, *Paulus est animal*; sed formaliter non æquivalere, quia homo non significat Petrum, & Paulum adæquate, sed confusè tantum & inadæquate; idèoque prima propositio immediata est, non secunda. Ad confirmationem dixi: super, hanc propositionem: *Hic determinatus homo est animal*, esse mediatam tantum, si subiectum cognoscatur adæquate; sicut cum dico, *Petrus est animal*; si autem cognoscatur incompletè, immediata est, & non æquivaleret illi alteri: *Petrus est animal*.

Tertia ob-
iectio.

Obiicitur tertio. Si genus prædicatur immediatè de indiuiduis, vel prædicatur de illis ut genus, vel ut species: neutrum dici potest; genus enim ut genus prædicatur solum de specie differentibus; Petrus autem & Paulus non differunt specie: ergo non prædicatur de illis ut genus. Sed neque prædicatur ut species, cum non prædicetur ut tota essentia.

Resp. genus prædicari ut genus, quando prædicatur de numero differentibus completè cognitis, ut cum dico: *Petrus est animal*; quia prædicatur ut pars essentia: genus autem prædicari potest mediatè de numero differentibus. Quando autem prædicatur de pluribus incompletè cognitis, tunc prædicatur ut species, ut cum dico: *Hoc animal est animal*; quia tunc prædicatur immediatè de pluribus differentibus numero, & ut tota essentia; quod est esse speciem.

Quarta ob-
iectio.

Obiicitur quartò. Illa quæ sunt priora, prius necessariò cognoscuntur, quam ea quæ sunt posteriora: sed vniuersalia sunt priora, gradus scilicet genericus prior est gradu specifico: ergo prius cognoscitur gradus genericus, quam gradus specificus: ergo immediatius semper cognoscitur gradus specificus de indiuiduo, quam genericus. Confirmatur. Nam indiuiduum, etiam incompletè cognitum, subest solum mediatè generi: ergo mediatè solum prædicatur de illo genus.

Satisfit.

Resp. verum esse, quod in cognitione completa prius ea cognoscuntur, quæ sunt priora; in cognitione autem incompleta, non prius cognoscuntur. Ad confirmationem concedo, indiuiduum subesse semper per se loquendo immediatius speciei, quam generi; sicque per se loquendo id quod immediatius subiicitur generi, est id de quo genus immediatius prædicatur; sed per accidens tamen prædicari potest de illo quod illi mediatè solum subiicitur; quia prædicatio confusa est, & inadæquata.

Genus exi-
git plures
species pos-
sibiles, non
plures exi-
stentes.

Dico sextò, genus non exigere quidem habere sub se plures species actu existentes, sed habere tamen necessariò plures species possibiles.

Prima pars de speciebus actu existentibus vix eget probatione, quia ut aliquid sit verum genus, requiritur tantum ut sit aptum inesse ac prædicari de pluribus differentibus specie; si autem plures habeat sub se species possibiles, etiam si vna tantum, vel etiam nulla sit actu existens, erit tamen aptum inesse ac prædicari de pluribus specie differentibus: ergo erit verum genus etiam si non habeat sub se plures species actu existentes.

Secunda pars aliquos habet aduersarios, sed immerito; nam genus ut genus debet prædicari posse

A de pluribus specie differentibus; hæc est enim definitio generis: sed si vna tantum species sit possibilis, v.g. si nullum possibile sit animal præter hominem, non poterit illud prædicari de pluribus specie differentibus, nam hoc est prædicari de pluribus speciebus: ergo si vna tantum species sit possibilis, genus non erit verum genus; sicut nec erit vera species; si vnum dumtaxat indiuiduum sit possibile.

Deinde genus ut sit verè genus, contrahi debet, & determinari per differentiam: sed si latius non pateat quam differentia, non poterit contrahi; quod enim necessariò vniuersalius est, est & determinabile: ergo illud prædicatum non esset genus, quod vnicam sub se haberet speciem possibilem.

Prima ob-
iectio.

B Obiicitur primò. Tunc est verum genus, quando prædicatur incompletè de pluribus: sed si solus homo esset possibilis inter animalia, semper tamen animal prædicaretur incompletè tanquam pars essentia hominis; diceret enim tantum principium sensationis, non autem principium discursus, & posset præscindi vnum ab altero: ergo animal verum esset genus, quamvis sub se non haberet nisi vnam speciem. Variæ ad hoc argumentum excogitatae sunt solutiones, quibus omisiss.

Resp. distinguendo maiorem: tunc est verum genus, quando prædicatur incompletè per modum partis determinabilis per vteriores differentias minus communes, concedo; quando prædicatur incompletè, non per modum partis determinabilis per differentias minus communes, nego. Si autem esset possibilis vna dumtaxat species animalis, animal non determinaretur, ut dixi, neque contraheretur per rationale, cum æquè ambo latè paterent: unde animal tam esset differentia rationalis, quam rationale differentia hominis, & vtrumque constitueret hominem æquè vltimò. Secundò dici etiam potest, quod animal tunc non prædicaretur incompletè de homine, sed diceret essentialiter in suo conceptu ipsum rationale, neque vnum cogitari posset sine alio formaliter conceptu, saltem implicite; qui enim diceret animal, diceret rationale, & econtrà. Sicut essentia Dei præscindi non potest ab eius singularitate, quia Deus est essentialiter immultiplicabilis. Eadem tunc esset ratio de specie humana, si præter eam nulla species animalis esset possibilis.

Secunda ob-
iectio.

D Obiicitur secundò, etiam si vna tantum forma esset possibilis, materia tamen physica esset materia, & pars essentia; igitur materia etiam metaphysica esset verè genus, & pars essentia, quamvis vna tantum differentia esset possibilis.

Resp. negando consequentiam; disparitas enim est, quia materia physica realiter distinguitur à forma, idèoque bene intelligitur sine forma, & est pars essentia; genus autem, & alij gradus metaphysici non distinguuntur, atque ita vnus gradus non determinatur per alium, nisi quia est eo communior; neque distinguuntur ratione, nisi quia sunt in diuersis subiectis.

SECTIO III.

De Specie.

Q Væ disputata sunt hæcenus de genere, dici eadem omnia possunt de ipsa specie, manentque soluta eodem modo ex ibi dictis; unde mihi duo video superesse: primò, quid, & quotuplex sit species: secundò, quid & quotuplex sit indiuiduum.

S. I.

§. I.

Quid & quodplex sit species.

Definitio
speciei vt
prædicabi-
lis.

Dico primò, speciem, prout est prædicabilis, seu prout dicit respectum ad inferiora, rectè de-
finiri, *Id quod aptum est inesse pluribus numero dis-
ferentibus vt tota essentia*; vel etiam, *Id quod potest
prædicari de pluribus numero differentibus, in quid.*
Neutra definitio eget explicatione, vel probatione,
cùm eam abundè declararet definitio generis allata
nuper; species enim (vt rectè obseruat Porphyrius,
in cap. de specie) licet interdum sumatur pro ipsa pul-
chritudine, ac forma rei alicuius; magis tamen pro-
priè significat essentialiam, & vltimum rei concep-
tum: ea videlicet dicuntur specie differre, quæ dif-
ferunt essentialiter; vnde propria ratio speciei sita
in eo est, quod sit tota essentia rei, composita ex ge-
nere vniuerso, & differentia, tanquam ex materia,
& forma metaphysica; ita vt conceptus obiectiuus
speciei debeat necessariò includere duos conceptus
obiectiuos ratione distinctos. Vnde ratio, cur diui-
na natura non sit species, etiamsi possit prædicari
de pluribus personis, est, vt aliàs dixi, quia in illis
personis non multiplicatur, neque prædicatur de
illis in numero plurali. Ratio autem personæ, licet
ita prædicetur de diuinis personis, vt in illis multi-
plicetur, non est tamen species respectu illarum,
quia non est aliquid, in quo diuinæ personæ con-
ueniant vniuersè, vt suppono probatum *in tractatu
de Deo Trino.*

Definitio
speciei vt
subiicibilis.

Dico secundò, speciem, vt est subiicibilis, id est
secundum respectum quem dicit ad genus, rectè de-
finiri, *Ea de qua genus in quid, & incompletè prædi-
catur*; subiicibilis enim speciei non est aliud,
quàm respectus speciei ad genus, quod de illa præ-
dicatur, ad eò vt species vt subiicibilis sit correlatiua
generis; genus enim est id quod prædicatur de spe-
ciebus: ergo species est subiectum de quo prædica-
tur genus.

Prima ob-
iectio.
De circulo
vitio.

Obiicitur primò, vitiosum in huiusmodi defini-
tionibus committi circulum; species enim definitur
per genus, & genus per speciem, cùm dicitur genus
esse id quod prædicatur de specie, speciem autem esse
id de quo prædicatur genus. Imò cùm species defi-
nitur per genus, potest in definitione speciei poni
definitio generis, & tunc definitur species, de qua
prædicatur in quid, id, de quo species prædicatur in
quid; quod est explicare idem per idem.

Resp. nullum in huiusmodi definitionibus com-
mitti vitiosum circulum, nam relatiua omnia (vt
dicam agens de relatione, *in Metaphys.*) hoc ha-
bent, vt sine vilo vitio vnum definitur per aliud,
eo quod eorum essentia sit respicere aliud; v. g. de-
finitur filius qui habet patrem, & pater qui habet
filium. Ratio est, quia nomen relatiuum, v. g.
Pater, considerari potest, vel secundum entitatem
absolutam, vel secundum relationem. Cùm defi-
niuntur per se inuicem relatiua, non definiuntur
per aliud sumptum relatiuè, sed per aliud sumptum
absolutè; idèoque sub diuersa ratione formali se
inuicem notificant, & definiunt; entitas enim re-
latiua vnius definitur per entitatem alterius abso-
lutam, eo quod terminus relationis relatiuus non
sit, sed absolutus. Eodem igitur modo genus defi-
nitur per speciem, quia entitas relatiua generis de-
finitur per entitatem absolutam speciei; & entitas
relatiua speciei per entitatem absolutam generis;
sicque idem non definitur per idem sub eadem ra-
tione, sed sub diuersa. Vnde patet, fas non esse
ponere in definitione speciei loco generis defini-

R. P. de Rhodes curs. Philosoph.

A tionem generis, quæ relatiua est; genus autem
quod ponitur in definitione speciei est aliquid ab-
solutum.

Obiicitur secundò, Species vt subiicibilis, vel
est vniuersalis, vel non est vniuersalis. Non primum,
quia vniuersale dicitur tantum in ordine ad infe-
riora, in quibus potest inesse; species autem vt subii-
cibilis, non respicit inferiora, sed genus dumtaxat:
ergo species vt subiicibilis non est vniuersalis. Sed
neque negari potest, illam esse vniuersalem, quia
species vt subiicibilis differt ab individuo; non po-
test autem differre, nisi sit vniuersalis; cùm indivi-
duum sit etiam immediatè subiiicibile generi. Deinde
species vt vniuersalis differt à genere & differen-
tia; non differt autem nisi quatenus subiiicibilis;
non enim concipi potest essentia completa nisi qua-
tenus concipitur habere genus & differentiam: ergo
species vt subiiicibilis est vniuersalis. Denique spe-
cies vt subiiicibilis prædicatur de hac, & hac specie
subiiicibili: ergo est vniuersalis.

Resp. speciem vt est subiiicibilis, non esse vniuer-
salem, quia vt sic non est prædicabilis de pluribus
inferioribus, cùm vt sic non respiciat nisi genus.
Ad primam autem probationem, resp. speciem vt
est subiiicibilis differre ab individuo, quia indivi-
duum mediatè tantum subest generi completè con-
ceptum; species autem completè concepta subest
immediatè generi. Ad secundam probationem nego
illam minorem: species prædicabilis non differt à
genere & differentia, nisi quatenus subiiicibilis; spe-
cies enim, quamuis non possit ad eam quare concipi
vniuersalis, nisi concipiatur vt subiiicibilis potest ta-
men inadèquate concipi, atque ita non est vniuer-
salis quatenus subiiicibilis. Ad tertiam probatio-
nem fateor, speciem subiiicibilem esse vniuersalem
si abstrahatur ab hac & illa specie subiiicibili; sed
non vniuersalem præcisè vt subiiicibilem; sicut
homo non est vniuersalis præcisè vt homo, sed
prout abstractus à Petro & Paulo. Species ergo sub-
iiicibilis non est essentialiter vniuersalis, sed deno-
minatiuè; natura enim abstracta non est vniuersa-
lis quatenus respicit aliquid superius, sed prout
respicit inferiora.

Dico tertio, Rectè diuiditur species, maxime vt
subiiicibilis, in subalternam, & infimam, seu spe-
cialissimam. Subalternam ea est, quæ simul species
est, & genus: species quidem respectu generis su-
perioris, cui subiiicitur: genus autem respectu infe-
riorum, de quibus prædicari potest; sic enim ani-
mal dicitur species subalternam, quia respectu superio-
ris, scilicet videntis, est species; respectu inferiorum,
scilicet hominis, leonis, equi, est genus. Species in-
fima illa dicitur, quæ ita est species, vt nunquam sit
genus, quia scilicet nulla sub se habet inferiora
specie differentia; vt homo est species infima, quia
sola sub se habet individua numero differentia.
Vnde vides definitionem speciei prius allatam non
conuenire speciei subalternæ, quæ prædicatur de
pluribus specie differentibus; sed speciei tantum in-
fimæ, quæ prædicatur de solis differentibus numero.

Secunda ob-
iectio.

An species
vt subiiicibi-
lis sit vni-
uersalis.

Species sub-
alternam.

Species in-
fima.

§. II.

Quid & quodplex sit individuum.

Dico primò, individuum primò intentionaliter
sumptum, id est secundum ea quæ habet à parte
rei, definiiri satis commodè à Porphyrio, *Id cuius
proprietas collectio in nullo alio reperiri potest om-
nino eadem.* Vbi nomine proprietatum significan-
tur accidentia versus hoc comprehensa.

Individui
definitio
sumpti pri-
mò inten-
tionaliter.

C 3 Forma

Forma, figura, locus, stirps, nomen, patria, tempus.
 Quæ septem licet diuinitus reperiri possint eadem
 omnia in pluribus indiuiduis, certum tamen est, vul-
 go illa non solere reperiri; atque adeo definitio
 hæc Porphyrij, tametsi rigorosa omnino non sit,
 sufficere tamen aliquo modo nunc potest, donec
 explicetur in Metaphysica plenius verior altera
 definitio: *Indiuiduum est, ens omnino indiuisum in*
se, à parte rei existens; idest cui repugnat in alia
 plura diuidi quæ sint adæquatè idem cum ipso:
 v.g. Petrus tametsi diuidi possit in corpus & ani-
 mam, non potest tamen in plures diuidi Petros.

Quid sit
 sumptum
 secundo in-
 tentionali-
 ter.

Prima obie-
 ctio.

Dico secundò. Indiuiduum sumptum secundò
 intentionaliter, idest secundum ea quæ conueniunt
 illi per intellectum, rectè definitur. *Id quod de vno*
tanti non prædicatur. Quæ definitio licet clara videat-
 ur, aliquas tamen habet difficultates non leues.

Obiicitur enim primò. In hac definitione, *In-*
diuiduum est id, quod de vno tantum prædicatur, de-
 finitur indiuiduum in communi: sed indiuiduum
 communi, prædicatur de pluribus, de hoc nimi-
 rum, & altero indiuiduo: ergo non est bonà defi-
 nitio. Deinde illa definitio non omni conuenit in-
 diuiduo, non enim conuenit indiuiduo vago, quod
 reuerà tamen est indiuiduum, vt cum dicitur: *Pe-*
trus est quidam homo: Paulus est quidam homo; de-
 finitio tamen, si bona est, conuenire debet omni
 indiuiduo.

Resp. in hac definitione, indiuiduum in com-
 muni non definitur, provt est ratio aliqua commu-
 nis omnibus indiuiduis, sed provt est ratio aliqua
 singularis; siue definitur indiuiduum non in sup-
 positione simplici, sed in suppositione personali,
 idest accipiendo omnia & singula indiuidua, itavt
 de vnoquoque intelligatur, quod prædicetur tan-
 tum de vno. Itaque ad argumentum respondeo,
 distinguendo primam maiorem: definitur indiui-
 duum in communi, sumptum in suppositione sim-
 plici, nego; sumptum in suppositione personali,
 concedo. Sed indiuiduum in communi prædicari
 potest de pluribus, sumptum in suppositione sim-
 plici, concedo; sumptum in suppositione perso-
 nali, nego. Posset idem argumentum fieri de spe-
 cie; nam species in communi prædicatur de specie
 hac & illa: ergo prædicatur de pluribus speciebus,
 vt genus. Est autem eadem responsio. Deinde con-
 uenit definitio hæc indiuiduo etiam vago, quia
 illud copulatiuè non prædicatur de pluribus, sed
 disunctiue.

Secunda
 obiectio.

Obiicitur secundò, indiuiduum prædicari posse
 identicè tantum, & indirectè; quod probo. Vt ali-
 qua prædicatio sit directa & formalis, prædicatum
 debet esse forma subiecti: sed indiuiduum non est
 forma sui subiecti; nihil enim est forma sui ipsius:
 ergo indiuiduum de nullo prædicatur directè. Con-
 firmatur, nam hic homo, & Petrus, sunt idem forma-
 liter: ergo dicere, *Hic homo est Petrus,* idem est ac di-
 cere, *Petrus est Petrus;* quæ identica est propositio.

Resp. posse indiuiduum prædicari formaliter &
 directè, quia licet Petrus, & hoc indiuiduum, seu
 hic homo, sint idem realiter, diuerso tamen mo-
 do explicantur per vnā vocem, quàm per aliam,
 quod sufficit ad prædicationem formalem, & non
 identicam. Ad argumentum igitur negatur minor;
 nam quamuis nihil esse possit forma sui ipsius eo-
 dem modo explicatum, potest tamen explicatum
 diuerso modo. Similiter ad confirmationem distin-
 guitur antecedens: hic homo & Petrus idem sig-
 nificant, eodem modo explicatum, nego; diuerso
 modo explicatum, concedo.

Tertia obie-

Obiicitur tertio. Si definitur indiuiduum, potest

A abstrahi ab indiuiduis ratio aliqua communis om-
 nibus indiuiduis; hoc autem probo absurdum es-
 se. Primò, quia indiuiduatio est vltima differentia,
 sed ab vltimis differentiis non potest abstrahi ra-
 tio aliqua communis; si enim ab vltima differen-
 tia communis aliqua ratio abstrahitur, datur ali-
 quid vltius quàm vltima differentia, nempe il-
 lud à quo facta erit abstractio: ergo non potest
 abstrahi ratio aliqua communis ab omnibus indi-
 uiduis. Secundò. Si indiuiduum est aliquid com-
 mune huic & illi indiuiduationi, debet indiuidua-
 tio adhuc contrahi per aliam indiuiduationem, &
 rursum cum hæc indiuiduatio participet rationem
 communem indiuiduationis, debet contrahi per
 aliam, & sic in infinitum; omnis enim ratio fieri
 debet singularis per hæccitatem. Pater autem hoc
 absurdum esse. Imò vltimæ differentia, à quibus
 abstracta est ratio communis indiuiduationis, ad-
 huc conueniunt in eo, quod sint vltimæ differen-
 tia: ergo potest ab illis abstrahi ratio communis,
 & sic in infinitum. Tertiò. Ratio formalis discon-
 ueniendi non potest esse ratio formalis conue-
 niendi: sed indiuiduatio est ratio formalis discon-
 ueniendi: ergo non potest esse ratio formalis conue-
 niendi. Quartò. Si ratio indiuidui abstrahitur à
 Petro & Paulo, sequitur hanc propositionem:
Petrus est homo, esse mediatam; quod tamen ab-
 surdum est. Probo sequelam. Tunc aliqua propo-
 sitio est mediata, quando inter prædicatum, &
 subiectum medius est gradus aliquis perfectionis:
 sed inter *Petrum*, & *hominem* medius est commu-
 nis gradus indiuidui: ergo illa propositio: *Petrus*
est homo, est mediata.

Resp. posse dari rationem vnā indiuidui com-
 munem omnibus indiuiduis, & ab illis abstractam.
 Ratio est, quia omnia indiuidua conueniunt om-
 nino in eo quod sint indiuidua, sicut omnes ho-
 mines in eo conueniunt, quod sint homines; om-
 nia enim indiuidua in eo conueniunt, quod sint
 entia indiuisa in se, v.g. tam hic equus est indiui-
 sus in se, quàm hic homo. Hæc autem est propria
 ratio indiuidui: ergo propria ratio indiuidui est
 communis.

Ad primam probationem distinguitur prima
 maior: ab vltimis differentiis completè cognitis,
 vt sunt vltimæ differentia, non potest abstrahi
 aliqua ratio communis, concedo; ab vltimis dif-
 ferentiis cognitis incompletè, nego. Vnde ad pro-
 bationem distinguitur etiam sequela maioris: si ab
 vltima differentia ratio communis abstrahatur, da-
 bitur aliquid vltius vltimæ differentiæ completè
 cognitæ, nego; cognitæ incompletè, con-
 cedo. Eadem enim differentia completè cognita
 est vltior, quàm differentia cognita incompletè.
 Præterea distingui etiam aliter potest illa maior;
 ab vltimis differentiis non potest perfectè abstrahi
 ratio communis, à differentiis vltimis, ita vt ratio
 communis concipiat sine differentiis, & differ-
 entia sine ratione communi, concedo; sic enim
 differentia esset vltima, & non vltima: ab vltimis
 differentiis non potest imperfectè abstrahi ratio
 communis, ita vt ratio quidem communis conci-
 piatur sine differentiis; differentia verò non conci-
 piatur sine ratione communi, nego; tunc enim
 non datur aliquid vltius vltimæ differentiæ,
 quia illud à quo fit abstractio, semper includit il-
 lud quod est abstractum. Ratio autem indiui-
 dui ita est communis, vt abstrahatur solum im-
 perfectè ab hac & hac indiuiduatione, alioqui
 non esset vltima differentia, & daretur infinitus
 progressus, vt patebit modò.

ctio de ra-
 tione com-
 muni indi-
 uidui.

Datur ratio
 indiuidui,
 communis
 & abstra-
 ctæ.

Soluitur
 prima pro-
 batio.

Ad

Solutio
secundæ
probatio-
nis.

Ad secundam enim probationem resp. si ratio indiuidui est communis, debet contrahi per hæceitatem à se distinctam, nego; per hæceitatem expressius consideratam, concedo: id est ratio communis indiuidui contrahitur per se ipsam consideratam expressius, non autem per aliquid in cuius conceptu non includatur; sic enim non datur infinitus progressus. Verum igitur est, quod omnis ratio communis non debet fieri hæc per hæceitatem à se distinctam, sed satis est quod fiat hæc per hæceitatem expressius consideratam, in qua scilicet includatur. Deinde sæpe dictum est, quod sistendum est semper in primo à quo cæpit progressus, quoties proceditur ad aliquid eiusdem rationis; idcirco que abstracta semel communis ratione conueniendi à differentiis, iam non potest iterum abstrahi ratio alia conueniendi; quia ratio conueniendi, quæ manet, est illa eadem, quæ abstracta fuerat; licet enim conuenientia præscindi possit à singularitatibus, non tamen possunt singularitates præscindi à ratione conueniendi; unde si semel abstrahatur ab ultimis hæceitatibus ratio communis, non potest iterum abstrahi alia ratio conueniendi, quæ diuersa sit à prima; sed eadem potest semel, & iterum abstrahi.

Solutio ter-
tiæ.

Ad tertiam probationem distinguitur minor: indiuiduatio in communi significata, & incompletè significata, est ratio formalis disconueniendi, nego; indiuiduatio explicata completè, concedo; nam illa, ut sic, est ratio disconueniendi.

Solutio
quartæ.

Ad quartam probationem negatur illa maior, scilicet quod hæc propositio est mediata: *Petrus est homo*, si ratio indiuidui præscinditur à Petro & Paulo. Ad probationem distinguitur maior: tunc prædicatio est mediata, quando inter prædicatum & subiectum medius est aliquis gradus perfectè præcisus, concedo; imperfectè præcisus, nego. Ratio autem communis indiuidui non mediat inter Petrum & hominem, quia illa non perfectè præscinditur à Petro, sed in eo includitur.

Indiuiduum
vagum.

Dico secundò, indiuiduum rectè diuidi in vagum & determinatum: vagum, ut dixi nuper, est verè vnum indiuiduum, sed indeterminatum quoad significationem, quia quoad modum significandi non magis denotatur vnum, quàm aliud, explicaturque vel per terminum aliquis, vel per particulam disunctiuam inter terminos determinatos, ut Petrus, vel Ioannes. Ut autem magis innotescat ratio indiuidui vagi, quatuor sunt de illo scitu digna.

Existit à
parte rei
extrinsecè.

Primum est, quod à parte rei nullum existit indiuiduum vagum, quia quicquid existit, est determinatum; idcirco indiuiduum vagum esse non potest, quod à parte rei existat indeterminatè; sed est vagum ratione connotati alicuius extrinseci, propter quod dici aliquo modo potest à parte rei existens connotatiuè, ac extrinsecè: v. g. cum dico: *Ad equitandum aliquis equus est necessarius*, equus non est in se intrinsecè indeterminatus, sed extrinsecè tantum; quatenus connotat equitationem, ad quam magis non est necessarius equus vnus, quàm alter. Ex quo reiciuntur quidam Recentiores, qui volunt, indiuiduum dici vagum per ordinem duntaxat ad intellectum qui vagè in illud feratur; hoc enim videtur falsum, nam etiamsi nullus intellectus cogit, verum est quod ad equitandum aliquis equus est necessarius; quod ad videndum necessarius est aliquis oculus. Verius ergo dicitur, quod per solam connotationem extrinsecam indiuiduum constituitur vagum, cum intrinsecè nullum à parte rei esse possit indiuiduum, quod non sit determinatum. Neque dicas, nullum à parte rei existere indiuiduum,

A quod sit vagum: ergo dicere quod à parte rei existit Petrus vel Paulus, falsa est propositio, quæ non conformatur ei quod existit. Resp. distinguendo antecedens: à parte rei non existit indiuiduum quod sit vagum intrinsecè, concedo; quod sit vagum connotatiuè ac extrinsecè, nego, per ordinem v. g. ad intellectum, qui vagè versatur circa duo indiuidua à parte rei determinata.

Secundum est, quod respectu diuini etiam intellectus non repugnat disunctio, quia illa non versatur semper confusè circa obiectum; cognoscit autem sine dubio Deus v. g. quod ad vitandum peccatum in die festo, necessaria est auditio alicuius Sacri. Et sanè si Deus potuit præcipere sub disunctione sibi offerri par turturum, aut duos pullos columbarum, certè cognoscit, quod ad vitandum peccatum necessaria erat alterius eorum oblatio.

B Tertium est, quod quoties ad aliquid requiritur indiuiduum vagum, id ad quod à parte rei requiritur, exerceri non potest sine indiuiduo determinato: v. g. necessarius est ad equitandum aliquis equus, sed quoties equitabo, necessarius erit equus determinatus.

Quartum est, quod quoties vagum aliquod indiuiduum dicitur requiri ad aliquam rem, communiter res illa vagè significatur, v. g. necessarius est aliquis equus ad aliquam equitationem; sed ad hanc tamen determinatam equitationem necessarius est equus determinatus.

In ordine
ad diuinum
intellectum.

Quomodo
requiratur
ad aliquid
indiuiduum
vagum.

SECTIO IV.

De Differentia.

D Vo facit Porphyrius in cap. de differentia: primò enim affert quinque illius diuisiones, deinde quinque illius definitiones. Ego de differentia propriè sumpta tria quarto. Primò, quomodo definiatur & diuidatur: secundò, quomodo diuidas genus: tertio, quomodo constituat speciem.

§. I.

Munera propria differentia, definitio eius, & diuisio.

Ertum est primò, quatuor esse munera propria differentia: *Diuidere genus: constituere speciem: distinguere illam ab omnibus aliis: prædicari de inferioribus*. Diuidere genus non est separare partem aliquam generis ab altera; nam tota definitio animalis reperitur tum in homine, tum in brutis; sed est determinare illud, quod est indeterminatum, & contrahere illud ad certam speciem: v. g. rationale determinat animal. Cum enim illud latissimè pateat ad plures species, per rationale restringitur ad hominem eo modo, quo forma materiam de se indifferentem ad species omnes corporum determinat ad talem rationem corporis. Constituire speciem, est esse proprium illius conceptum, per quem species talis esse denominatur: per rationale v. g. constituitur species hominis; per illud enim verè denominatur homo, & hic est conceptus eius proprius & essentialis; alia enim omnia, vel communia sunt pluribus speciebus, ut esse corpus, esse viuens, esse animal; vel sine illis concipi potest homo, ut risibile, album; statim autem ac concipis rationale additum animali, hominem concipis. Verum ita quidem differentia constituit speciem, & est illi essentialis, ut nullo tamen modo essentialis sit generi, sed omnino accidentalis, & tota extra illius conceptum, ut

Quatuor
munera dif-
ferentia.

C 4 statim